

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

ЛЕВИНА
Кристина Борисовна

**ОСОБЕННОСТИ ПРОСТРАНСТВЕННОГО РАСПРЕДЕЛЕНИЯ И
ВЫБОРА МЕСТ ДЛЯ ГНЕЗДОВАНИЯ СОРОКИ (*PICA PICA*) В
МИНСКЕ**

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат биологических наук,
доцент В. В. Сахвон

Допущен к защите

«14» мая 2022 г.

Зав. кафедрой зоологии

доктор биологических наук, профессор С. В. Буга

Минск, 2022

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 56 с., 12 рис., 3 табл., 45 источников.

СОРОКА ОБЫКНОВЕННАЯ, МЕСТА ГНЕЗДОВАНИЯ, ПЛОТНОСТЬ ГНЕЗДОВАНИЯ, СИНУРБАНИЗАЦИЯ, ГОРОД.

Объект исследования: сорока обыкновенная (*Pica pica*).

Цель: установить особенности пространственного распространения сороки в условиях г. Минска.

Методы исследования: количественный учет птиц маршрутным методом, сбор данных по особенностям гнездования.

В результате исследований, проведенных в 2021–2022 годах, были собраны и проанализированы данные по биотопической приуроченности, особенностям пространственного распределения, численности и гнездовой биологии сороки в условиях города Минска. Установлено, что сорока является достаточно обычным, местами многочисленным видом птиц в Минске. Плотность гнездования в зависимости от района города варьируется от 0 до 4,9 пар/км². Численность сороки увеличивается от современной многоэтажной и старой малоэтажной застройки к индивидуальной застройке и зеленым прибрежным зонам. К гнездованию сорока приступает с середины марта. Для размещения гнезд сорока использовала 6 видов деревьев, из которых лидирующее положение занимали ива, клен и тополь. Выбор отдавался средневозрастным деревьям. Средняя высота расположения гнезд определялась видом гнездового дерева и составила 8,5 м ($\pm 5,5$ м), причем абсолютное большинство гнезд было устроено в диапазоне выше 2/3 дерева. Сорока предпочитала устраивать гнезда на вертикальных ветвях деревьев на небольшом удалении от ствола, причем абсолютное большинство гнезд располагалось среди тонких ветвей в верхней части кроны дерева.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 56 с., 12 мал., 3 табл., 45 крыніц.

САРОКА ЗВЫЧАЙНАЯ, МЕСЦА ГНЕЗДАВАННЯ, ШЧЫЛЬНАСЦЬ ГНЕЗДАВАННЯ, СІНУРБАЊІЗАЦЫЯ, ГОРАД.

Аб'ект даследавання: сарока звычайная (*Pica pica*).

Мэта: устанавіць асаблівасці прасторавага распаўсюджвання сарокі ва ўмовах г. Мінска.

Метады даследавання: колькасны ўлік птушак маршрутным метадам, збор дадзеных па асаблівасцях гнездавання.

У выніку даследаванняў, праведзеных у 2021–2022 гадах, былі сабраны і прааналізаваны даныя па біятопічнай прымеркаванасці, асаблівасцях прасторавага размеркавання, колькасці і гнездавай біялогіі сарокі ва ўмовах горада Мінска. Устаноўлена, што сарока з'яўляецца дастаткова звычайным, месцамі шматлікім відам птушак у Мінску. Шчыльнасць гнездавання ў залежнасці ад раёна горада вар'іруецца ад 0 да 4,9 пар/км². Колькасць сарокі павялічваецца ад сучаснай шматпавярховай і старой малапавярховай забудовы да індывідуальнай забудовы і зялёных прыбярэжных зон. Да гнездавання сарока прыступае з сярэдзіны сакавіка. Для размяшчэння гнёздаў сарока выкарыстала 6 відаў дрэў, з якіх лідзіруючае становішча займалі вярба, клён і таполя. Выбар аддаваўся сярэднеўзроставым дрэвам. Сярэдняя вышыня размяшчэння гнёздаў вызначалася відам гнездавога дрэва і склала 8,5 м ($\pm 5,5$ м), прычым абсалютная большасць гнёздаў была ўладкована ў дыяпазоне вышэй 2/3 дрэва. Сарока аддавала перавагу ўладкоўваць гнёзды на вертыкальных галінах дрэў на невялікім выдаленні ад ствала, прычым абсалютная большасць гнёздаў размяшчалася сярод тонкіх галін у верхняй частцы кроны дрэва.

ABSTRACT

Diploma work 56 pages, 12 pictures, 3 tables, 45 sources MAGPIE ORDINARY, NESTING PLACES, NESTING DENSITY, SYNURBANIZATION, CITY.

Object of research: common magpie (*Pica pica*).

Purpose: to establish the features of the spatial distribution of magpies in Minsk.

Research methods: quantitative accounting of birds by the route method, collection of data on nesting characteristics.

As a result of studies conducted in 2021–2022, data were collected and analyzed on the biotopic confinement, spatial distribution, abundance and nesting biology of the magpie in the conditions of the city of Minsk. It has been established that the magpie is a fairly common, sometimes numerous bird species in Minsk. The nesting density varies from 0 to 4.9 pairs/km² depending on the area of the city. Magpie numbers are increasing from modern high-rise and old low-rise buildings to individual buildings and green coastal areas. Magpie starts nesting from mid-March. Magpie used 6 species of trees to place nests, of which willow, maple and poplar occupied the leading position. The choice was given to middle-aged trees. The average height of nests was determined by the type of nesting tree and amounted to 8.5 m (± 5.5 m), with the vast majority of nests located above 2/3 of the tree. The magpie preferred to build nests on vertical branches of trees at a small distance from the trunk, and the vast majority of nests were located among thin branches in the upper part of the tree crown.